

VLIEGENDE HOLLANDERS

Aflevering 1: DE TOEKOMST

geschreven door

Winchester McFly/
Thomas van der Ree

V8 - 27 maart 2019

TEKST OVER ZWART:

1914-1918.

Duitsland, Oostenrijk-Hongarije en het Ottomaanse Rijk vechten tegen de geallieerden, waaronder Frankrijk, Groot-Brittannië, België en Rusland.

Nederland blijft neutraal, zodat ons land de slachtingen van de loopgraven bespaard blijft.

In 1917 krijgen de geallieerden versterking van de Amerikanen en met de economieën van alle landen op de knieën, wordt op 11 november de Duitse capitulatie ondertekend in Compiègne.

De Grote Oorlog is voorbij.

1.01 **I/E. EENMOTORIG TOESTEL / BOVEN HET KANAAL - DAG** 1.01

Dichte mist. Geklots van de zee. Gekrijs van meeuwen. Tekst in beeld: '12 juni 1919 - ergens tussen Nederland en Engeland'

In de verte... GERONK.

De mist begint te bewegen en uit de wervelende flarden verschijnt een eenmotorige dubbeldekker met twee mannen.

De machine komt recht op ons af... en vliegt ons voorbij om weer in de mist te verdwijnen. Het geluid wordt zachter en verdwijnt uiteindelijk helemaal.

BIJ HET TOESTEL

zien we de piloot ALBERT PLESMAN (29) en co-piloot PIETER GUILONARD (34), verborgen in sjalen en vliegbrillen. Ze schreeuwen hard naar elkaar over het GEBRUL van de motor --

GUILONARD
Trek die kist recht, trek die kist recht!

ALBERT
Dat probeer ik toch, man!

GUILONARD
We hadden er allang moeten zijn!

ALBERT
Ik krijg hem niet boven die mist!

Albert probeert te stijgen, houdt zijn INSTRUMENTENPANEEL strak in de gaten.

Dan ineens -- FLATSJ! Heet water in zijn gezicht als de watermantel van de motor springt. Als hij van de schrik bekomen is ziet hij de meters op zijn instrumentenpaneel naar beneden kelderen --

ALBERT
Koeling weg!

Guilonard SCHREEUWT als het toestel een DUIKVLUCHT maakt --

ALBERT
*Geen vermogen meer! De cilinders
 gaan!*

Hij doet zijn uiterste best om het toestel recht te krijgen maar ze gaan onherroepelijk naar beneden.

De motor JANKT -- GEHUIL van de wind -- GESCHREEUW van Guilonard -- en dan valt de motor helemaal uit en wordt het ineens angstaanjagend stil...

Het toestel suist in hoog tempo naar beneden. Alles trilt. Flarden MIST woetsjen voorbij --

ALBERT
Waterlanding! Schoenen uit!

Guilonard duikt voorover om zijn schoenen uit te trekken.

Op het laatste moment ziet Albert de WITTE KOPPEN op het water tussen de mistvlagen door. Hij geeft een enorme RUK aan de stuurkolom...

-- TITELSEQUENTIE --

1.02

INT. AIR MINISTRY - KANTOOR BRANCKER - DAG

1.02

Een sjiek kantoor. Een tikkende klok. Major-general SEFTON BRANCKER (42) werkt achter zijn bureau. Tekst in beeld: 'Sefton Brancker, Master-General of Personnel, Air Ministry'.

Er wordt GEKLOPT --

BRANCKER
 Enter.

Albert komt binnen, hij heeft schrammen op zijn gezicht en een pleister op zijn voorhoofd.

Hij loopt naar het bureau, elke stap vergezeld door een zompige PLOF van zijn laarzen. Brancker kijkt afkeurend naar het spoor dat Albert achter zich laat --

ALBERT
 Hello, sir. I'm Albert Plesman,
 I'm from Netherland.

Brancker wijst kort op een stoel en Albert gaat zitten. Hij praat in houtherig Engels met een stevig Nederlands accent --

ALBERT
 I am... busy with a.. a show, a
 demonstration about flying. In
 Amsterdam.
 (MORE)

ALBERT (cont'd)

It's called de ELTA, de Eerste Luchtvaart Tentoonstelling Amsterdam what means... eh... Nou ja, it will be the biggest show about flying ever in my country. There will be a lot of airplanes, zeppelins, speed races, parachute springing-

BRANCKER

My dear fellow, I know all that. I've seen your plans.

ALBERT

Oh. But they said to me that you don't allow the Royal Flying Corps to come to it.

BRANCKER

That's right.

ALBERT

So... Why? Because we can't do the ELTA without the English planes.

Brancker pakt een vliegtijdschrift. Hij bladert erdoor en gooit het voor Albert op tafel. Het is een artikel met foto over ANTHONY FOKKER (29), die in de camera grijnst --

BRANCKER

Apparently you can't do it without him either.

ALBERT

Anthony Fokker..?

BRANCKER

Did you or did you not invite Fokker to your ELTA?

ALBERT

Of course we did. He's a huge, eh... public... puller.

Ze worden onderbroken als een SECRETARIS binnen komt met thee en toast. Albert ziet dat de man een arm mist. Brancker wacht tot de man weg is --

BRANCKER

He's one of the lucky ones actually. We've lost an entire generation to that damn war. And Anthony Fokkers aeroplanes killed thousands of our boys. Do you think we want to be reminded of that?

ALBERT

Yes, well, but you see, he's not in Germany any more, he's back in Netherland now, and he is Netherlands, so-

BRANCKER

He most certainly isn't. He changed nationalities so he could sell to the German army. Didn't he tell you?

ALBERT

I have not actually met him yet.

Brancker begint thee voor zichzelf in te schenken, schraapt een mes met boter over een getoaste boterham --

BRANCKER

He's a slippery one, let me tell you. Do you know he stole back his D.VII's?

ALBERT

He stole..?

BRANCKER

D.VII biplanes. About twohundred of them. They were supposed to be ours, after the Armistice. And suddenly Fokker is gone, back to Holland, and his planes are missing. You wouldn't know anything about that, would you?

ALBERT

No.

BRANCKER

He's a right bastard.

ALBERT

He's very popular.

BRANCKER

He's a war criminal.

ALBERT

But the D.VII's will not be at the ELTA. I promise it to you.

BRANCKER

And Fokker himself?

Albert twijfelt, en dat is voor Brancker antwoord genoeg. Hij staat op en loopt om zijn bureau heen, begeleidt Albert naar de deur toe --

BRANCKER

I do appreciate you coming all this way, but there's really nothing I can do for you.

ALBERT

You- you you really must come.
Without the English planes the
French will say off too and then
the whole thing can not go
through.

BRANCKER

Well, maybe next year.

Brancker opent de deur, maar Albert duwt hem hardhandig
weer dicht --

ALBERT

No, *this* year!

Brancker kijkt Albert verschrikt aan. Hij steekt een kop
boven Brancker uit en is woedend --

ALBERT

We put all the English planes
already in all of the folders,
look!

Maar uit zijn jas haalt Albert een handvol doorweekt
papier. Het wordt Brancker teveel --

BRANCKER

For God's sake. Did you swim
here?

ALBERT

Only from the plane to the boat.
But if we can please talk about-

BRANCKER

I beg your pardon?

ALBERT

Our plane went into the sea and I
had to eh... pull my friend
through the water to the
reddingsboat. But if I promise
there will be no German planes-

BRANCKER

You crashed your aeroplane?
Today?

ALBERT

Well, yes, but that's not
important.

Brancker is toch wel onder de indruk. Hij loopt terug naar
zijn bureau, vouwt de natte ELTA folder uit en bekijkt de
illustratie van een vliegevenement met duizenden
toeschouwers en overal vliegtuigen --

BRANCKER

Explain to me why this matters so
much to you?

Albert denkt na. En heel kort zien we een FLITS van iets dat we nu nog niet goed kunnen plaatsen. *Een kleine, gietijzeren markering in een veld...*

Albert schudt het beeld van zich af --

ALBERT

I want to show that planes are not just for war, but that they can be beautiful, and that we can use them for good things.

BRANCKER

'Plesman'... Is your father military?

ALBERT

No sir, he sold eggs.

Een klein glimlachje op Branckers gezicht --

BRANCKER

My father mended shoes.

ALBERT

Good shoes are very important.

BRANCKER

Yes, they are.

Brancker kijkt nog eens naar de folder. Dan naar Albert. Albert kijkt hoopvol terug...

1.03 **EXT. ELTA - DAG**

1.03

ARCHIEFMATERIAAL: Een Britse HANDLEY PAGE zet de landing op het ELTA terrein in.

Een boot met genodigden arriveert, mannen met hoge hoeden schudden elkaar de hand. Generaal Snijders houdt een toespraak in een hal vol mensen, vliegtuigen op de achtergrond.

OVERGANG NAAR:

Albert loopt trots over het terrein, naast zijn vrouw SUZE PLESMAN (29), met hun zoontjes HANS (6) en JAN (5). Tekst in beeld: '1 augustus 1919, opening van de ELTA in Amsterdam'.

Suze is hoogzwanger en apetrots op haar man --

SUZE

Ongelofelijk, wat een mensen.

ALBERT

Dankzij de Engelsen.

SUZE

Dankzij jou.

ALBERT
Gewoon een kwestie van
organisatie.

JAN
Mag ik ook vliegen, papa?

ALBERT
Daar moet je wat groter voor
zijn, anders lazer je d'r uit.

JAN
Ik *ben* groot...

ALBERT
(ziet iemand)
Oh god, daar heb je het
feestbeest.

Ze kijken naar een onopvallend ogende man, FRITS FENTENER
VAN VLISSINGEN (37), niet geheel op zijn gemak in de
menigte.

Hij arriveert bij de familie Plesman, scheurt een pagina
uit zijn kleine schrijfboekje en geeft het aan Albert --

VAN VLISSINGEN
Er is een probleem met de
bestrating in het Luna park.

SUZE
Dag Frits.

VAN VLISSINGEN
Hallo Suze. Hoe is het met je
vader?

SUZE
Goed. Dit zijn onze zoons Jan en
Hans.

Van Vlissingen kijkt even naar de jongens, knikt ze
ongemakkelijk toe --

JAN
Mijn vader zegt dat u rijker bent
dan iedereen hier bij elkaar.

Albert schaamt zich, maar Van Vlissingen kijkt onderzoekend
om zich heen...

Terwijl hij rondkijkt verschijnt er naast hem tekst in
beeld: 'Frits Fentener van Vlissingen, directeur Steenkolen
Handels Vereeniging' --

VAN VLISSINGEN
Ja, dat kan wel kloppen.

Hij zegt het zonder enig spoor van trots of ironie. Jan
wijst op de bolling in de zak Van Vlissingens colbert --

JAN
Wat is dat?

VAN VLISSINGEN
(haalt hem tevoorschijn)
Een appel.

JAN
Mag ik die?

VAN VLISSINGEN
Nee. Albert, we gaan de foto
nemen.

Van Vlissingen loopt weg, Albert vertelt zijn kinderen --

ALBERT
Ik moet even naar de mannen die
dit allemaal betalen. Dicht bij
mama blijven, hè?

Albert geeft Suze een snelle kus, haast zich achter Van
Vlissingen aan.

VERDEROP

heeft Albert hem bijna ingehaald. Van Vlissingen scheurt
een nieuw blaadje af, geeft het aan Albert --

VAN VLISSINGEN
En er wordt geklaagd over de hoge
prijzen in de café's.

ALBERT
Ik ga wel praten met de
standhouders. Oh, meneer Van
Vlissingen? Dit is Frits
Koolhoven, waar ik het over had.

Albert trekt in het voorbijgaan FRITS KOOLHOVEN (33) aan
zijn mouw, een grote, brede man --

ALBERT
Meneer Koolhoven staat hier met
zijn F.K. 26, da's het
allereerste vliegtuig speciaal
voor passagiers.

Koolhoven steekt zijn hand uit, maar Van Vlissingen schudt
geen handen en negeert hem --

KOOLHOVEN
Fantastisch hoe jullie dit land
airminded hebben gekregen. Dit is
de doorbraak voor de
burgerluchtvaart, toch?

VAN VLISSINGEN
We zullen zien.

KOOLHOVEN
 Als u een rondvlucht kan
 aanbieden in mijn machine? Oh,
 daar is mijn piloot... Henry? Dit
 is meneer van...

Maar de PILOOT rent voorbij, met samengeknepen billen, naar
 de toiletten. Albert kijkt Koolhoven vragend aan --

 KOOLHOVEN
 Diarree. Door de dampen van de
 wonderolie...

Van Vlissingen heeft genoeg gehoord en loopt verder. Albert
 kijkt Koolhoven gefrustreerd aan --

 ALBERT
 Diarree?

 KOOLHOVEN
 Ik werk eraan.

 VAN VLISSINGEN (O.S.)
 Albert, foto!

 ALBERT
 (haast zich weg)
 Ik kom!

BIJ EEN TERRAS

zien we een groepje rijke geldschietters van de ELTA. We
 blijven bij twee mannen die met elkaar praten: CORNELIS VAN
 AALST (53) en EDGAR FULD (29) --

 VAN AALST
 Waarom zijn al deze mensen niet
 aan het werk? Je gaat je toch
 zorgen maken over de staat van
 het land als iedereen zo maar
 vrij neemt.

Naast Van Aalst verschijnt de tekst 'Cornelis van Aalst,
 president-directeur Nederlandsche Handel-Maatschappij'.

 FULD
 Had je liever dat er niemand was
 dan?

 VAN AALST
 Natuurlijk niet, maar dit?

 FULD
 Morgen komen de zeppelins, ga dan
 gewoon een keer met me mee
 omhoog, dan snap je het
 misschien. Het vliegen is de
 toekomst.

Naast de vrolijke Fuld verschijnt de tekst 'Edgar Fuld,
 bankier Lippman, Rosenthal & Co'.

Van Vlissingen arriveert met Albert. De rijke heren (en Albert) poseren zichzelf voor een groepsfoto. De fotograaf houdt een bak flitspoeder omhoog en FLITS!

Na de foto spreekt Albert de toegestroomde pers toe --

ALBERT
Heren, zoals u kunt zien hebben
we een drukke eerste dag. Het
aantal rondvluchten...

Eén van de journalisten kijkt verbaasd omhoog. Een
aanhoudend MOTORGERONK dat steeds harder wordt --

ALBERT
...loopt al in de... eh...

Albert merkt dat nu *alle* journalisten omhoog kijken. Hij
volgt hun blik. Van Vlissingen komt bij hem staan --

VAN VLISSINGEN
Wat is dat?

Een knalrood vliegtuigje maakt een duikvlucht richting het
publiek. Het GERONK wordt harder en harder.

Hoe dichterbij het vliegtuig bij de grond komt, hoe meer
PANIEK er ontstaat. Hij gaat crashen!

Dichter en dichter bij. Mensen proberen weg te komen,
GESCHREEUW, geduw, Van Aalst klimt zo'n beetje over Fuld
heen. Albert ziet een nachtmerrie werkelijkheid worden.

Op het laatste moment trekt de kist op -- RWWAAAAAAHH! --
en vliegt over. Het REGENT PAMFLETJES.

Tussen het opgeluchte publiek grist Albert een
strooipamflet uit de lucht. 'Maak een rondvlucht met
Anthony Fokker!' staat er onder een foto van Tony.

Albert kijkt grimmig toe hoe het toestel landt op het
vliegveld, nu onder luid applaus van het publiek dat
begrijpt dat dit een stunt was --

ALBERT
Anthony Fokker is er, hoor...

Anthony Fokker stapt uit en laat zich feliciteren. Ook zijn
vrouw ELIZABETH "TETTA" VON MORGEN (24) stapt uit, ze
poseert meteen vrolijk voor de camera's van de pers.

Terwijl Albert misprijzend toekijkt, scheurt Van Vlissingen
een nieuw blaadje uit zijn boek, geeft het aan Albert en
loopt weg. Albert leest het hardop --

ALBERT
'Ruim pamfletten op'..?

1.04 EXT. ELTA - Vliegveeld - Dag

1.04

Anthony Fokker schudt handjes met het bewonderend publiek maar kijkt op als HERMAN FOKKER (67, grote witte baard) en ANNA FOKKER (54) op hem afkomen --

ANNA
Moest dat nou, Tonnie? Ik schrok me een ongeluk.

TONY
Even de aandacht pakken, ma.

ANNA
Vond Tetta het niet eng?

TONY
(Duits)
M'n moeder vraagt of je het eng vond.

TETTA
(Duits)
Ik ben nooit bang met Tony in een vliegtuig.

TONY
Ze zegt-

HERMAN
Wanneer gaat zij eens Nederlands leren?

Anna zucht. Tony kijkt naar de grond --

HERMAN
Is dat zo'n gekke vraag? Ze draagt m'n naam, dan mag ze ook mijn taal spreken.

TONY
Ze heeft *mijn* naam.

HERMAN
Ja? En wie had hem eerst?

TONY
En wie doet er meer mee? Hoorde je het applaus niet?

HERMAN
Ik was vorig jaar met je moeder naar het circus. Daar hadden ze een clown die de hele tijd een taart in zijn gezicht gegoid kreeg. Daar klaptten de mensen net zo hard voor.

Herman loopt weg, Anna volgt hem, met een 'let maar niet op hem' blik naar haar zoon.

TETTA
(Duits)
Wat zei hij?

TONY
(Duits)
Niks. Ga maar met ze mee.

Tetta is teleurgesteld, maar ziet dat er niet over te praten valt. Ze tovert een glimlach op haar gezicht en loopt achter haar schoonouders aan.

Fokker draait zich om naar zijn toestel. Daar staat Albert Plesman naast --

TONY
Even geen handtekeningen nu.

ALBERT
Nee, ik ben Albert Plesman.

TONY
(schudt hem de hand)
Anthony.

ALBERT
Dat was een aardige entree.

TONY
Dank je.

ALBERT
Misschien was dat niet doorgekomen, maar we vliegen hier niet over het publiek heen.

TONY
Want?

ALBERT
Wat als je neergaat?

TONY
(geamuseerd)
Het zal niet meer gebeuren.

Albert bekijkt het toestel --

ALBERT
Wat is dit er voor een?

TONY
Nieuw model. Speciaal voor stunts.

ALBERT
Hij lijkt op je D.VII.

TONY
Hier in Nederland? Ik zou niet durven.

Tony wil al weglopen, maar Albert haalt hem in --

ALBERT
Hoe ben je eigenlijk terug in
Nederland gekomen, als ik vragen
mag?

TONY
Dat viel niet mee. Ik kwam ineens
midden in de revolutie terecht.
Hadden die soldaten het op mij
gemunt.

ALBERT
Je hebt een boel geld aan de
oorlog verdiend...

TONY
Ik ben gewoon maar een
vliegtuigbouwer. Maar de
revolutionairen wilden m'n geld,
de geallieerden wilden m'n
toestellen...

ALBERT
Je D.VII's?

Tony knikt, maar terwijl hij praat --

1.05 **EXT. STATION SCHWERIN - DAG**

1.05

-- zien we beelden van een volgeladen trein in Schwerin.
Tony staat lachend te praten met een aantal Duitse
soldaten, waaronder de jonge piloot HERMANN GÖRING (25) die
we later terug zullen zien.

We horen alleen het gesprek van Tony en Albert --

TONY (V.O.)
Ik had er nog een stuk of 200
staan. Die ben ik allemaal
kwijtgeraakt.

Tony kijkt even onder een zeildoek van een wagon, we zien
een PROPELLER uitsteken en we snappen dat de trein vol is
geladen met vliegtuigen --

TONY (V.O.)
Ben alles kwijtgeraakt daar.

Tony deelt vrolijk geld uit aan de Duitsers, er blijft zo
te zien nog genoeg geld over in zijn tas.

TERUG OP DE ELTA

zien we Albert twijfelen aan Tony's verhaal --

ALBERT
 Maar hoe ben je dan de grens
 overgekomen? Je hebt een Duits
 paspoort, toch?

Tony wijst op zijn vliegtuig --

TONY
 Als ik deze niet had gehad...

1.06 **EXT. GRENDOVERGANG - DAG**

1.06

We zien Tony en Tetta in een dure auto bij de grensovergang
 arriveren. Tetta staart verveeld uit het raam. Tony toont
 zijn paspoort, waar een handjevol briefgeld in zit --

TONY (V.O.)
 Hij stond verborgen in een loods,
 Midden in de nacht ben ik met m'n
 vrouw over het hek geklommen,
 door de modder, kleren gescheurd,
 honden achter ons aan...

ALBERT (V.O.)
 Nee!

TONY (V.O.)
 Ja!

De douanier denkt even na... stopt het geld dan weg en
 geeft een teken om de slagboom te openen. Tony en Tetta
 rijden kalmpjes Nederland binnen --

TONY (V.O.)
 Wij snel dat toestel in, zij
 schieten, ik had maar net genoeg
 vaart om op te trekken.

TERUG OP DE ELTA

weet Albert niet goed wat hij ervan moet vinden --

ALBERT
 Dat is een ongelofelijk verhaal.

TONY
 Dus nou weet je het. Ik moet nog
 even handjes schudden, we zien
 elkaar vast nog wel, eh...

ALBERT
 Albert. Plesman.

TONY
 Mooi feest dit, Plesman. Goed
 gedaan.

Tony loopt weg en Albert kijkt hem verwonderd na.

1.07 EXT. ELTA - NACHT (ANYWHERE)

1.07

Einde van de dag. Albert zit met de geldschietters op het terras. Hij heeft al een handvol briefjes van Van Vlissingen en krijgt er nu een laatste bij --

VAN VLISSINGEN

...en de toegang wil ik tussen dinsdag en vrijdag verlaagd tot vijftig cent, anders raken we de aanloop kwijt.

VAN AALST

Welja.

FULD

Dat kunnen we wel lijden.

Iedereen ziet dat Van Aalst verre van tevreden is --

VAN VLISSINGEN

Een veelbelovend begin.

VAN AALST

We moeten nog zes weken. En als de nieuwigheid eraf is...

ALBERT

Mensen kunnen eindelijk zien dat vliegtuigen niet alleen maar wapens zijn! Ik denk dat dit het moment is waar we op gewacht hebben.

VAN AALST

'We'?

VAN VLISSINGEN

Niet te snel, Plesman.

ALBERT

En dat we zo snel mogelijk een luchtvaartmaatschappij op moeten zetten.

Van Aalst zucht vermoeid --

FULD

Wat Albert bedoelt is dat-

VAN AALST

Ik weet best wat ie bedoelt. Eén goeie dag en hij denkt dat die luchttaxi's binnen een jaar de paardentram vervangen. Geloof jij het?

ALBERT

Dat is de toekomst.

Van Aalst schudt laatdunkend zijn hoofd --

ALBERT
Maar u zag toch hoe druk het was?

VAN AALST
Ja, om te kijken. Maar zelf vliegen? Ik heb het niet gezien. Zo'n rondvlucht kost twee keer een maandloon, dus welke burgerman kan dat betalen?

FULD
Dat wordt vanzelf goedkoper.

VAN AALST
Post en vracht vervoeren per vliegtuig snap ik nog, maar mensen? Ik zie het niet.

ALBERT
Maar dat was het hele idee van de ELTA!

VAN AALST
Jouw idee. Maar wij betalen.

Een momentje stilte. Dan kan Albert toch zijn mond niet houden --

ALBERT
Ik kan u niet dwingen om visie te hebben.

VAN AALST
Jij bent maar gewoon een luitenantje hè, vergeet dat niet! Jij gaat mij niet de les lezen.

ALBERT
Ik zeg alleen dat dit het moment is, en dat je echt achterlijk moet zijn om niet te snappen dat-

VAN VLISSINGEN
Nee, dit gaan we niet doen. Albert, naar huis. De toekomst kan nog wel een dagje wachten.

Fuld gaat half voor Van Aalst staan zodat hij Albert niet aan kan vliegen. Albert loopt pissig weg.

Als hij een stukje verderop is en zich omdraait, ziet hij hoe de rijke heren hem nakijken en over hem praten. Van Aalst is nog steeds witheet.

Albert draait zich terug en loopt verder, balend dat hij zich niet in kon houden.

1.08 **EXT. HUIS PLESMAN - NACHT**

1.08

Een rustige rijtjeshuizenwijk. Tekst in beeld: 'DEN HAAG'. Er brandt licht in het bovenhuis van nummer 27 --

ALBERT (V.O.)
Ik geloof dat ik ze eindelijk overtuigd heb.

1.09 INT. HUIS PLESMAN - SLAAPKAMER - NACHT

1.09

In hun bescheiden slaapkamer maken Albert en Suze zich klaar voor de nacht --

SUZE
Ja? Komt er een vliegbedrijf?

Er klinkt LAWAAI en GEJOEL uit de naburige kamer. Albert slaat op de muur --

ALBERT
Hee! Slapen jullie!

SUZE
Hoor je wat ze doen?

ALBERT
Ze maken een teringherrie.

SUZE
Ze spelen vliegtuigje.

Albert glimlacht --

SUZE
En jij mag dat bedrijf leiden?

ALBERT
Wie anders?

SUZE
En wanneer?

ALBERT
Het is nog een beetje te vroeg
voor een exacte datum... maar het
komt. Zeker.

Een blik van Suze --

ALBERT
Wat?

SUZE
Ik zei niks.

ALBERT
Ik zie je toch denken?

SUZE
Wat denk ik dan?

ALBERT

Dat ze mij alleen maar nodig hadden om de ELTA op te zetten maar dat ik veel te lastig ben en veel te snel wil, en dat ik dus nooit de leiding ga krijgen over een vliegbedrijf want voor mij tien anderen die ze wel kunnen controleren als er al een bedrijf komt *godverdomme*.

Albert ging in één moeite door van vrolijk naar intens teneergeslagen. Suze wacht geduldig af tot Albert zich herstelt --

ALBERT

Maar dat is dus niet zo.

SUZE

Goed.

ALBERT

En ik ga niet terug het leger in.

SUZE

Goed.

ALBERT

Ze weten wat ik kan.

SUZE

Ik weet ook iets wat jij kan.

Suze slaat de lakens voor hem open. Hij komt bij haar liggen, zoent haar. Suze zit nog iets dwars --

SUZE

Pas wel op voor Frits en Van Aalst. Ik ken die mannen langer dan vandaag.

ALBERT

Hmmm...

SUZE

Ab. Ik meen het. Niet te koppig doen.

Albert knikt, zoent Suze weer. Na een moment krijgt Suze ineens een pijscheut --

ALBERT

Wat is er? Lig ik op je?

SUZE

Ze schopt me.

ALBERT

Hij schopt je.

In de slaapkamer ernaast klinkt weer GESCHREEUW van Jan en Hans --

SUZE
 Laat het in godsnaam een meisje
 worden...

Albert grinnikt. Met z'n tweeën luisteren ze even naar hun
 zoons die de geluiden van motoren nadoen.

1.10 **EXT. HUIS OUDERS FOKKER - DAG** 1.10

Een nieuwe dag. Het huis van Herman en Anna Fokker. Tekst
 in beeld: 'Kleine Houtweg, Haarlem.'

1.11 **INT. HUIS OUDERS FOKKER - DAG** 1.11

In de woonkamer zit Herman in zijn stoel bij het raam. Hij
 kijkt met een verrekijker naar buiten. Op zijn schoot een
 vogeltekening in wording.

Hij kijkt op van GESLOF. Tony loopt gapend de trap af en
 ploft naast Tetta op de bank --

HERMAN
 Het is over elven.

TONY
 Ik lag er pas om twee uur in.

Anna, die Tetta leert borduren, ziet dat Tetta het gesprek
 niet kan verstaan en vertaalt --

ANNA
 Er sagte... das er... eh... bis
 zwei uhr...

Tony ziet de irritatie op zijn vaders gezicht --

TONY
 Het is een moeilijke taal.

Herman richt zich weer op zijn tekening --

HERMAN
 Op tafel.

Tony loopt naar de tafel, waar een opengeslagen krant ligt
 met een advertentie omcirkeld. Tony leest het, terwijl Anna
 de bui ziet hangen --

ANNA
 Jullie kunnen zo lang blijven als
 jullie willen, hoor.

TONY
 (leest voor)
 Twee hoog achter, boven de
 slager, ideaal voor klein gezin.

HERMAN
Prima voor jullie dacht ik. Dat
kan je wel betalen, toch?

Tony smijt de krant neer --

TONY
Als wij verhuizen, dan is dat
naar een villa aan het park, waar
de vogels het brood uit je hand
eten. Niet naar *dit*.

HERMAN
Laat mij je niet tegenhouden!
Jullie zitten hier al maanden.

ANNA
We hebben plek zat hier.

HERMAN
Heb je al een villa op het oog?

TONY
Ik- ik ben aan het kijken...

HERMAN
Ja? En wanneer ga je? Over een
week? Een maand? Een jaar?

Tony zoekt naar woorden en Herman weet genoeg, hij richt
zich tot zijn vrouw --

HERMAN
Precies wat ik dacht. Hij heeft
geen enkele intentie om in dit
land te blijven.

Tony ziet de schrik op zijn moeders gezicht --

TONY
Ik heb Tetta een wereldreis
beloofd...

HERMAN
Na alle moeite om jullie veilig
hier te krijgen.

ANNA
Wil Tetta daarom geen Nederlands
leren?

Als ze Tetta's vragende gezicht ziet --

ANNA
Er sagte... das sie eine reis um
die Welt machen gehen...

TETTA
(Duits)
Ik dacht dat dat geheim was!

Een ongemakkelijke stilte. Herman tekent verder --

TONY
We gaan zodra ik m'n D.VII's heb
verkocht.

HERMAN
Heb je enig idee wat er gebeurt
als mensen horen dat je
tweehonderd Duitse jagers in de
Nederlandse havens hebt staan?

TONY
Nee. Ga jij het ze vertellen?

Herman zwijgt --

TETTA
(Duits)
Zullen we wat leuks gaan doen
vandaag?

TONY
Ik heb een afspraak.

TETTA
Met wie? Kan ik niet mee?

Maar Tony is al vertrokken. Hij gooit hard de deur achter
zich dicht, waardoor Herman uitschiet met zijn tekening.

Hij ziet de afkeurende blik van Anna maar negeert haar.
Tetta staart in stilte voor zich uit.

1.12 INT. SJIEK HOTEL - BAR - DAG

1.12

Tony zit met twee mannen in een sjieke bar. Ze praten
DUITS. We vallen midden in een sterk verhaal van Hermann
Göring, die we al eerder gezien hebben --

GÖRING
...drie Franse Spads probeerden
me naar omlaag te duwen, maar ik
trok mijn Fokker omhoog, de
wolken in. En ik trok door en
door...

Terwijl hij het uitbeeldt met zijn handen, verschijnt naast
hem de tekst 'Hermann Göring, ex-piloot Jagdgeschwader 1' --

GÖRING
Ik stuurde drie Franse piloten
naar hun graf die dag.

TONY
Mooi stukje vliegwerk.

GÖRING

Ik ben zo blij dat ik je kon helpen om je D.VII's het land uit te krijgen. De Fransen verdienen ze niet.

Tony richt zich tot de andere man, DIMITRI SJIRINKIN --

TONY

En de Russen wel?

SJIRINKIN

Wel als we de Witten willen verslaan. Daar hebben we vliegtuigen voor nodig...

Naast hem verschijnt tekst in beeld: 'Dimitri Sjirinkin, onofficiële vertegenwoordiger Sovjetregime'.

Tony snapt het nog niet helemaal, kijkt Göring weer aan --

TONY

Ik begrijp het nog niet helemaal, Hermann. Waarom ben *jij* hier nou eigenlijk? Wat heeft Duitsland er aan als ik aan de Russen verkoop?

GÖRING

Onze landen... helpen elkaar een beetje.

TONY

Maar jullie mogen geen vliegtuigen meer bouwen na Versailles.

GÖRING

Versailles is een schande! Maar als wij ons leger kunnen heropbouwen op Russische grond, dan houden we ons aan de regels.

SJIRINKIN

Wij hebben grond genoeg, we hebben vliegtuigen nodig.

GÖRING

En jij staat bij ons in het krijt.

Göring zegt het met een glimlach, maar de dreiging is hoorbaar. Tony vindt het allemaal wel prima --

TONY

Ik heb tweehonderd D.VII's die Moskou zo kan krijgen.

SJIRINKIN

Dat zou een goed begin zijn.

Tony moet moeite doen zijn ongeloof te verbergen. Göring ziet het en lacht --

GÖRING
 Je zou de grootste
 vliegtuigbouwer ter wereld
 worden.

En dat lijkt Tony natuurlijk wel wat.

1.13 **EXT. ELTA - DAG (ANYWHERE)**

1.13

Albert staat met Jan op zijn schouders op het ELTA terrein.
 Naast hem staat Guilonard met een krant in zijn handen --

GUILONARD
 Heb je dit gezien?

Hij toont een spotprent in de krant waarop Fokker met een
 zak geld de grens overvliegt --

ALBERT
 Fokker kan me wat, we hebben
 grotere problemen. Niemand
 vliegt!

Hij wijst op een bord met 'Rondvluchten, meld u hier!'.
 Ernaast staat een verveelde PILOOT te wachten terwijl
 iedereen voorbij loopt --

JAN
 Ik wil wel vliegen!

ALBERT
 Als je ouder bent.

GUILONARD
 Wat denk je? Zijn mensen te bang
 of is het duur?

ALBERT
 Er hoeft er maar één te zijn die
 het als eerste durft...

Albert kijkt Guilonard aan, ze krijgen tegelijkertijd
 hetzelfde idee en beginnen meteen het publiek toe te
 spreken --

ALBERT	GUILONARD
Gratis luchtdoop! Wie durft het aan!	De eerste mag voor niks omhoog!

Mensen staan stil om te luisteren, maar niemand biedt zich
 nog aan. In de verte klinkt het gerinkel van GEBROKEN
 GLAS...

OP HET TERRAS

zit een jonge serveerster, NEELTJE LANGENBERG (19) op haar
 knieën tussen de glazen die ze heeft laten vallen. Achter
 haar verschijnt haar BAAS --

BAAS

Je zei dat je ervaring had.

NEELTJE

Ja, ik dacht hoe moeilijk kan het zijn...

BAAS

Te moeilijk voor jou dus.

NEELTJE

Ach vent...

BAAS

Hee, mondje, hè? Ik flikker je d'r zo uit, hoor.

NEELTJE

Man, ik wou gewoon het vliegen zien, denk je nou echt dat ik wakker lig als ik niet meer in deze gore stal mag werken?

BAAS

Oh ja? Wat wou je dan gaan doen?

NEELTJE

Misschien moet je even een nieuwe kalender kopen, want het is wel 1919, ja? Ik kan alles doen wat ik wil.

BAAS

Wat dan? Met je grote smoel.

NEELTJE

Ik kan... ik kan...

Neeltje denkt na... ziet dan dat Albert en Guilonard nog steeds op zoek zijn naar een vrijwilliger --

ALBERT

Wie durft? Gratis en voor niks.

NEELTJE

Ik kan vliegen.

Ze loopt het terras af en duwt zich door de mensen heen naar Albert toe --

NEELTJE

Hee, hier! Ik wil wel.

ALBERT

Geweldig! Kom maar mee, dan krijg je je vliegekleren. Hoe heet je?

NEELTJE

Neeltje.

ALBERT
 Albert. Dames en heren, de
 Vliegende Neeltje!

Een klein APPLAUSJE van de menigte, Neeltje maakt een
 buiging. Als ze meeloopt met Guillonard, ziet Albert ineens
 in de verte iets...

Anthony Fokker. En hij staat te praten met Van Vlissingen
 en Van Aalst.

BIJ TONY

horen we dat hij zo subtiel mogelijk informeert voor zijn
 nieuwe handeltje --

VAN AALST
 Wat een wonderlijke vraag.

VAN VLISSINGEN
 Officieel doet Nederland geen
 zaken met de communisten.

VAN AALST
 Ze hebben de tsaar vermoord! Dat
 gaat Wilhelmina ze nooit
 vergeven. Goddeloos tuig.

TONY
 En niet officieel?

Van Vlissingen bekijkt Tony eens goed. Ook Van Aalst vindt
 het interessant worden --

VAN AALST
 Waar komt dit vandaan, Anthony?
 Heb je iets lopen?

TONY
 Ik oriënteer me gewoon op de
 markt. Vergeet het.

Van Vlissingen betwijfelt of dat de waarheid is. Boven hun
 hoofden klinkt het geraas van een De Havilland toestel.

1.14 **INT. DH.9 - DAG** 1.14

In dat toestel zit Neeltje. Ze schreeuwt de longen uit haar
 lijf van opwinding en plezier. Helemaal als de piloot een
 LOOPING inzet.

1.15 **EXT. ELTA - DAG** 1.15

Helemaal buiten adem komt Neeltje even later op Albert
 afgerend --

NEELTJE
 Ik... Dank je. Ik...

Ze kan haar emoties niet verwoorden en omhelst Albert uiteindelijk maar. Hij ondergaat het lachend --

ALBERT

Jij bedankt. Dat hadden we nodig.

Hij kijkt naar Guilonard, waar nu een rij wachtenden staat die allemaal een rondvlucht willen maken. Neeltje kijkt even naar het terras, waar ze niet naar terug wil --

NEELTJE

Kan ik niet voor jou werken?

ALBERT

Als wat?

NEELTJE

Maakt me niet uit.

ALBERT

Het spijt me...

Neeltje glimlacht, 'ik moest het proberen', en loopt weg.

Albert ziet in de verte Van Vlissingen en Van Aalst met elkaar praten. Als hij hun kant opkijkt, draaien ze zich meteen van hem weg.

Albert schrikt. Wat betekent dat..? Hij haalt snel Neeltje in --

ALBERT

Misschien kan je toch iets voor me doen...

CUT TO:

Terwijl Van Vlissingen en Van Aalst aan het overleggen zijn, komt Neeltje zo onopvallend mogelijk bij hen staan, zogenaamd lezend in een catalogus --

VAN AALST

En Fuld doet mee?

VAN VLISSINGEN

Ja. Kröller ook.

VAN AALST

Wat zien jullie hier toch in?

VAN VLISSINGEN

De toekomst.

VAN AALST

Je klinkt als Plesman...

VAN VLISSINGEN

We hebben je er graag bij. Wat zou daar voor nodig zijn?

Neeltje maakt stiekem aantekeningen van het gesprek...

CUT TO:

Niet veel later brengt ze verslag uit aan Albert --

NEELTJE

Die ene vent haat jou echt.

ALBERT

Jaja. Waar hadden ze het over?

NEELTJE

Ze gaan morgen een kantoor bezichtigen in Den Haag, dit is het adres... en die Van Aalst doet alleen maar mee als jij er niet bij betrokken bent.

ALBERT

Waarbij? Wat voor kantoor?

NEELTJE

Voor het bedrijf dat ze gaan oprichten. Een vliegbedrijf, toch?

Albert schrikt als zijn bangste vermoedens bevestigd worden...

1.16 **INT. HUIS PLESMAN - NACHT**

1.16

Het is al laat. Albert zit in zijn eentje aan de keukentafel te broeden, verlicht door een enkele lamp.

Ergens in huis klinkt een doorgetrokken wc. De deur gaat open en Suze ziet Albert aan tafel zitten --

ALBERT

Ik kom zo. Gaat het?

SUZE

Je dochter houdt me wakker.

ALBERT

Zoon.

SUZE

Hou dat vol.

Ze glimlacht en vertrekt.

Alberts glimlach vervaagt. Voor de tweede keer zien we een FLITS van de gietijzeren markering in het groene veld.

Alleen zien we nu dat er tientallen van deze markeringen staan.

De herinnering stemt Albert treurig...

1.17 INT. SJIEK HOTEL - BAR - NACHT

1.17

In het sjieke hotel dat we eerder zagen gaat het er na zonsondergang een stuk wilder aan toe. Het zit er vol met kunstenaars en bohemiens. Vrolijke JAZZMUZIEK.

Sjirinkin en Tony zitten aan een tafeltje. De Rus is behoorlijk aangeschoten. In zijn gebroken DUIITS --

SJIRINKIN

Dit is waarom ik nooit in Amerika kan wonen, met hun drooglegging. Tony, neem ook wat.

TONY

Ik hou het bij water.

Sjirinkin gooit zijn zoveelste wodka achterover en kijkt verlekkerd naar twee jonge vrouwen die voorbij komen lopen, in typische flapper outfit. Ze herkennen Tony duidelijk --

SJIRINKIN

De vrouwen hier zijn fantastisch. Tony, geniet nou toch.

TONY

Heb je de toestellen al kunnen bekijken?

SJIRINKIN

Ja, ik ben in de havens geweest. Moeilijk om een toestel op de grond te beoordelen...

TONY

U wilt hem zien vliegen?

SJIRINKIN

Kan dat?

Tony kijkt even om zich heen, fluister dan --

TONY

Dan moet u naar de ELTA komen.

SJIRINKIN

De ELTA? Maar daar mogen toch geen Duitse vliegtuigen...

Als Sjirinkin de grijns op Tony's gezicht ziet, begint hij te bulderen van het lachen --

SJIRINKIN

Mijn complimenten. Dat is mooi. Dat is heel mooi. Als hij echt zo goed vliegt als Hermann zegt...

Tony proost met zijn glas water tegen Sjirinkins wodka --

TONY

Op Lenin!

SJIRINKIN

Dan zijn de zaken uit de weg nu.
Kan ik je dan eindelijk zover
krijgen?

Hij beweegt de fles wodka naar Tony's glas, maar die houdt
zijn hand erboven --

TONY

Het spijt me, Dimitri. Niet voor
mij.

SJIRINKIN

Moeilijk om een man te vertrouwen
die niet van het leven geniet.

Tony denkt even na, ziet dan over Sjirinkins schouder de
twee vrouwen zijn richting op kijken. Hij staat op en loopt
naar het groepje kunstenaars waar de vrouwen bij staan.

Sjirinkin kijkt lachend toe hoe Tony zich voorstelt en
ineens alleen maar oog lijkt te hebben voor een van de
meisjes...

1.18 **INT. SJIEK HOTEL - GANG - NACHT** 1.18

Tony en het meisje hebben seks op een verlaten gang van het
hotel. Ze heeft haar benen om zijn middel geklemd en
schreeuwt het uit.

1.19 **INT. SJIEK HOTEL - BAR - NACHT** 1.19

Tony en het meisje keren terug de bar in, waar nu volop
gedanst wordt. Sjirinkin staat met een bezwete kop op de
dansvloer. Hij ziet Tony en het meisje en schreeuwt --

SJIRINKIN

Nu vertrouw ik je!

Tony lacht vrolijk mee.

1.20 **INT. SJIEK HOTEL - BAR - NACHT** 1.20

Geen muziek meer, de bar is leeg. Het personeel ruimt op.
Sjirinkin hangt nog steeds aan de bar, hij zingt op vol
volume De Internationale terwijl Tony op hem inpraat --

SJIRINKIN

Vstavay, proklyat'yem
zakleymyonniy..!

TONY

Dimitri, niet zo hard. Ik breng
je naar je kamer.

SJIRINKIN

Ves' mir golodnykh i rabov...

Sjirinkin leunt over de bar om een nieuwe fles te pakken, maar Tony maakt van het moment gebruik om zichzelf onder Sjirinkins arm te werken en hem van de barkruk te tillen --

TONY
Kom maar mee.

SJIRINKIN
Het was een mooie avond, toch?

TONY
Hele mooie avond.

Ze lopen naar de uitgang toe, maar houden in als Tetta ineens naar binnen komt lopen...

Tony en Tetta kijken elkaar lang aan. Tetta was duidelijk ongerust, maar nu ze Tony gevonden heeft slaat dat om in woede. In het DUIJS --

TETTA
Ik dacht dat er iets ergs was gebeurd.

TONY
Dimitri, dit is mijn vrouw,
Tetta, dit is Dimitri Sjirinkin.
Met...
(telt ze even)
...zes i's.

Sjirinkin, tollend op zijn benen, maakt een buiging voor Tetta. Ze negeert hem --

TETTA
Wat is dat?

Ze wijst op een rood vlekje op Tony's kraag. Lippenstift. Hij veegt het snel weg --

TONY
Tomatensap.

Sjirinkin wendt zich grinnikend tot Tony --

SJIRINKIN
Ik vind mijn kamer zelf wel.
Succes, kameraad.

Dimitri vertrekt, begint meteen weer hard te lallen --

SJIRINKIN
Kipit nash razum
vozmushchonniy...

Terwijl Sjirinkins zangstem langzaam in de verte verdwijnt, staat Tetta nog steeds lijnrecht tegenover haar man --

TONY
Wat is er nou?

TETTA
Je laat me de hele avond op je
wachten.

TONY
Je zit toch goed bij m'n ouders?

TETTA
Goed? Je vader haat me.

TONY
Hij haat *jou* niet...

TETTA
Waarom heb je hem niet gezegd dat
we op wereldreis gaan?

Tony heeft geen antwoord --

TETTA
Waarom zijn we daar? We hadden
best een hotel kunnen nemen.

TONY
Weet je wat die opslag van m'n
D.VII's kost?

TETTA
Je hebt miljoenen! Je wil daar
zijn. Je wil hem kwaad maken.
Waarom?

Daar heeft Tony geen goed antwoord op --

TONY
Ik kan m'n D.VII's kwijt aan de
Russen. Het is bijna voor elkaar.
Dan gaan we reizen. Maanden,
jaren, zo lang je maar wil.

Tetta knikt, al een beetje ontdooid --

TETTA
Echt?

TONY
Echt. Het spijt me.

Ze knikt, zijn excuses geaccepteerd. Tetta draait zich om
en Tony verlaat samen met haar het hotel.

1.21 **EXT. KANTOOR KLM - DAG**

1.21

Albert loopt over straat, controleert het adres dat hij van
Neeltje heeft gekregen en vindt het juiste pand.

Hij twijfelt even... loopt dan naar binnen.

1.22 INT. KANTOOR KLM - DAG

1.22

Binnen, in een leeg kantoorpand, lopen Van Vlissingen, Fuld, Van Aalst en nog wat heren door de drie aangrenzende ruimtes --

VAN VLISSINGEN
...zal in het begin toch niet
meer dan een man of vijf zitten,
dus dan lijkt me dit-

Ze stoppen als Albert ineens in de deuropening verschijnt --

ALBERT
Dus hier gaat het gebeuren?

Een ongemakkelijke stilte --

ALBERT
Wanneer wilden jullie dit gaan
vertellen?

VAN AALST
Wij zijn jou geen uitleg
verschuldigd.

ALBERT
Nee. Ik mocht alleen het zware
werk doen. Nederland 'airminded'
krijgen.

VAN VLISSINGEN
En daar word je voor betaald.

ALBERT
Wie gaat het leiden dan?

FULD
We praten met wat mensen.

ALBERT
Maar niet met de zoon van
eierboer.

Albert loopt door de ruimte heen, bekijkt de aangrenzende kamers. Vooral Fuld voelt zich schuldig. Van Aalst geniet stiekem een beetje. Van Vlissingen blijft koel als altijd --

VAN VLISSINGEN
Je hebt een tentoonstelling
opgezet, Plesman. Een bedrijf is
iets heel anders, daar hebben we
een ervaren man voor nodig.

VAN AALST
Wij leggen hier een miljoen op
tafel. Serieus geld, je dacht
toch niet echt dat *jij*-

ALBERT
U gelooft niet eens in het
vliegen!

VAN AALST
Ik geloof in het oordeel van mijn
collega's.

ALBERT
Hoe gaat het heten?

VAN VLISSINGEN
De Koninklijke Luchtvaart
Maatschappij.

Albert lacht bitter --

ALBERT
Koninklijk... Dus Wilhelmina
gelooft er wel in.

VAN AALST
Volgens mij zijn we wel klaar
hier.

ALBERT
Ja. Dat denk ik ook.

Hij kijkt een laatste keer weemoedig rond, en vertrekt dan.

1.23 **INT. HUIS PLESMAN - DAG**

1.23

Op de keukentafel staat een fiets op zijn kop. Ernaast staat een gereedschapskist en Albert hamert met agressie op het verbogen tandwiel terwijl Jan en Hans toekijken --

JAN
Dat kan de fietsenmaker toch?

ALBERT
Weet je wat dat kost? Kan je
gewoon zelf maken, hoor.

BAM! BAM! BAM! Hij stopt pas als Suze binnenkomt, gewekt uit een middagdutje en behoorlijk ontstemd --

SUZE
Ab!

ALBERT
Oh, sorry. Heb ik je wakker
gemaakt?

Ze kijkt hem niet-begrijpend aan. 'Natuurlijk!' --

ALBERT
Ja, die ketting lazert er steeds
af.

SUZE
Waarom ben je niet op de ELTA?

ALBERT
Ik heb gebeld met m'n commandant.
Na de ELTA ga ik terug naar de
Wielrijders.

SUZE
En dat vliegbedrijf dan?

ALBERT
Oh, die komt er. Hebben ze allang
geregeld. Zonder mij. Je had
gelijk, ze hebben me gebruikt.

SUZE
Hans, Jan, buitenspelen.

JAN
Maar het regent!

Een blik van Suze en de jongens snappen dat ze niet moeten
tegenstribbelen. Ze vertrekken stillletjes terwijl de
hoogzwangere Suze aan tafel gaat zitten en diep ademhaalt --

SUZE
Frits?

ALBERT
Frits, Van Aalst, Fuld...

SUZE
En kan je niet met andere mensen-

ALBERT
Hij is al 'Koninklijk', Suus.
Voor ie überhaupt bestaat. Om de
concurrenten af te schrikken.

Albert gooit de hamer terug in de gereedschapskist --

SUZE
Zit er overheidsgeld in?

ALBERT
Volgens mij niet.

SUZE
Maar in het buitenland springt de
regering bij, toch? Om het
vliegen op gang te helpen?

ALBERT
In Frankrijk, ja. Waarschijnlijk
Engeland uiteindelijk ook.

SUZE
Dus vroeg of laat gaan die mannen
aankloppen bij Financiën.

Albert haalt zijn schouders op, snapt niet wat dit er toe
doet. Maar Suze heeft een plan --

SUZE
Ik ga even bellen, trek jij je sportkleren maar vast aan.

ALBERT
Sportkleren? Waar heb je het over?

SUZE
Trek je sportkleren aan! Je gaat niet terug het leger in.

ALBERT
Maar waarom moet ik dan-

SUZE
Doe nou voor één keer in je leven gewoon wat ik zeg! Je gaat niet terug het leger in en ik ga niet bij m'n vader bedelen om geld.

ALBERT
Maar leg me dan uit-

SUZE
Ab, je dochter trapt me beurs van binnen en er staat een fiets op m'n tafel. Sportkleren aan! Nu.

Albert knikt en vertrekt. Komt nog heel even terug --

ALBERT
Geen dochter maar een z-

SUZE
Verdwijn!

Albert vertrekt snel. Suze loopt naar het telefoontoestel en windt het op.

1.24 **EXT. TENNISVELD - DAG**

1.24

Albert staat op het tennisveld tegenover LEONARDUS TRIP (43) die hem met gemak verslaat, de ballen vliegen Albert om de oren. Suze kijkt van de zijlijn toe --

TRIP
Pareren, Plesman.

ALBERT
Ik... doe... m'n... best..!

TRIP
Anticiperen! Niet achter de bal aanrennen. Zoek de plek waar de bal naartoe gaat komen.

Naast Trip verschijnt de tekst 'Leonardus Trip, thesaurier-generaal van het ministerie van Financiën'.

SNOK! Eindelijk heeft Albert een goeie bal. Hij smasht hem naar de overkant en Trip kan hem niet meer halen. Hij kijkt onder de indruk naar zijn tegenstander.

BIJ HET NET

praten ze verder. Ook Suze komt er bij --

TRIP

Hij speelt niet slecht voor een amateur, Suus. Snel. Gretig.

SUZE

Te snel en te gretig voor de KLM dus.

TRIP

Ja, ik hoorde het. Zeg, hoe is het met je vader?

SUZE

Goed.

Trip bekijkt Suze en Albert even en glimlacht, ze zijn hier duidelijk om spijkers met koppen te slaan. Trip loopt naar het clubgebouw toe, Albert en Suze volgen --

TRIP

Interessante ontwikkeling, het vliegen. Kijk, de interesses van de overheid liggen voornamelijk in de Oost. De koloniën zijn van groot belang voor de schatkist, dat mogen we niet kwijtraken. En met betere verbindingen...

ALBERT

U wilt gaan vliegen op Indië?

TRIP

Is dat mogelijk?

ALBERT

Absoluut.

TRIP

Is dat een garantie?

ALBERT

Als het aan mij ligt wel.

SUZE

Maar het ligt niet aan hem.

TRIP

En op welke termijn?

ALBERT

Een paar jaar..?

SUZE
Als het aan Ab ligt.

ALBERT
Maar dat ligt het dus niet.

TRIP
Ik zal eens kijken of ik iets kan betekenen daar. Dus, vliegen op de koloniën over laten we zeggen twee jaar? Hand erop?

Albert twijfelt even... maar schudt dan Trips hand. Hij bekijkt Albert eens goed, glimlacht tevreden --

TRIP
Heel gretig. Mooi. Suze, het beste aan je vader.

Trip loopt het clubhuis binnen. Albert kijkt hem verbaasd na, richt zich tot Suze --

ALBERT
Dat- dat was het?

SUZE
Dat was het.

ALBERT
En nu?

SUZE
Nu zou ik maar plannen gaan maken om een vliegtuig naar Indië te krijgen.

ALBERT
Jezus Christus, ik kom nog niet eens het Kanaal over...

SUZE
Ik kan niet *alles* voor je doen, Ab. Kom, ik heb honger. Ja, alweer ja.

Albert loopt achter Suze aan het terrein af, slaat zijn arm om haar heen.

1.25 **EXT. ELTA - DAG (ANYWHERE)**

1.25

KONINGIN WILHELMINA en PRINS HENDRIK krijgen een rondleiding over de ELTA. Aan de zijde van Wilhelmina loopt Albert, aan de kant van Prins Hendrik loopt Tony --

ALBERT
...Generaal Snijders heeft ons ontzettend geholpen met de organisatie.

TONY

...je merkt echt dat het leeft
nu, het vliegen. Daar ben ik toch
wel erg trots op...

ALBERT

...en over een paar dagen
ontvangen we Kessner, uit België.
Die gaat een parachutesprong
maken, van 1000 meter hoogte.

TONY

Z'n toestel is niet eens stuk.

Het koninklijk paar lacht beleefd. Ze lopen verder, terwijl
aan weerskanten mensen staan toe te kijken. Tony's blik
valt op Herman en Anna, die in de verte staan te wachten.

*Want vlakbij hen staat Sjirinkin, die vriendelijk knikt
naar Tony. Hij schrikt. Terwijl Albert verder praat,
probeert hij de Rus met een blik weg te sturen --*

ALBERT

...in de grote hal hebben we nog
de Spijkerjager, van de
Trompenburg fabriek. Da's een
geheel Nederlands toestel...

Tony probeert nog steeds Sjirinkin duidelijk te maken dat
hij weg moet van het Koninklijk paar.

Maar Herman heeft het gezien. Tot Tony's schrik maakt hij
zich los van zijn vrouw en loopt hij naar Sjirinkin om zich
voor te stellen --

ALBERT

...en natuurlijk hebben we nog de
watervliegtuigen. Die eh...
die...

Albert valt nu stil omdat hij in het defilé Van Vlissingen
en Van Aalst ziet staan, die allebei woedend naar hem
kijken. Tony neemt het woord even over --

TONY

...ja, die worden gedemonstreerd
door de marine eh...

Tony en Albert zijn allebei afgeleid.

Tony door Herman die met Sjirinkin praat en schrikt van wat
hij hoort...

Albert door de hatelijke blikken van vooral Van Aalst...

Einde van de tour. Het koninklijk paar wordt meegevoerd
naar het defilé. Tony en Albert knikken elkaar toe en lopen
allebei naar de mensen die hen willen spreken.

Herman sist Tony woedend toe --

HERMAN

Ben je nou helemaal gek geworden?
die vent is een communist! Je
nodigt hier een communist uit?

TONY

Ze kopen m'n vliegtuigen.

HERMAN

Die gekken hebben de tsaar
vermoord! Als Wilhelmina die vent
ontmoet... dat wordt een
schandaal!

TONY

Ik wist toch niet dat hij vandaag
zou komen?

VAN AALST EN VAN VLISSINGEN

zijn een stukje verderop minstens zo woedend op Albert --

VAN AALST

Vliegen op de Oost!? Wat heb jij
Trip beloofd?

ALBERT

Ik ben gaan staan op de plek waar
de bal naartoe gaat komen.

VAN AALST

Wat betekent dat?
(tegen Van Vlissingen)
Wat betekent dat nou weer?

VAN VLISSINGEN

Heb je enig idee wat je gedaan
hebt? Als we nu terugkrabbelen
weet Trip meteen hoe onzeker het
vliegen nog is.

VAN AALST

Dan krijgen we nooit dat
overheidsgeld!

ALBERT

We moeten ook niet
terugkrabbelen. Jullie moeten *mij*
de KLM laten leiden!

TERUG BIJ HERMAN

wijst Tony's vader woedend naar Sjirinkin, die intussen het
koninklijk paar in de gaten houdt --

HERMAN

Die man moet hier weg. Nu.

TONY

Dat kan niet, ik heb hem nodig.
Ik hou hem wel weg bij de
koningin.

HERMAN
Anthony! Er zijn verdomme regels
waar je je aan moet houden.

TONY
Ik maak m'n eigen regels.

HERMAN
Ik probeer je te helpen hier!

TONY
Oh, echt? Je hebt zelf al het
familiegeld verbrast in Indië, en
nu denk je dat je mij kan helpen?

Herman valt stil, dit is een heikel punt --

HERMAN
Wie heeft je dat verteld?

Tony zwijgt, maar werpt een onwillekeurige blik op zijn
naderende moeder. Herman ziet het en weet genoeg --

TONY
*Het is niet mijn schuld dat jij
mislukt bent. En nou wegwezen.*

HERMAN
Wegwezen? Maar... ik zou de
koningin nog...

TONY
Die is hier voor mij. Niet voor
jou. Weg!

Herman pakt de hand van Anna en loopt samen met haar weg.
Tetta nadert haar man, probeert hem te kalmeren maar hij
houdt zijn hand omhoog dat hij niet wil praten.

BIJ VAN AALST

wordt Albert net als Herman weggestuurd --

VAN AALST
Jij denkt dat je gewonnen hebt,
hè? Maar als er ook maar *iets*
misgaat hier, dan verhalen we de
schade op jou. Uit m'n ogen.

ALBERT
Maar ik moet straks nog-

VAN VLISSINGEN
Albert..!

En Albert snapt dat hij beter niet tegen kan stribbelen.
Hij vertrekt.

1.26 **EXT. ELTA - DAG (ANYWHERE)** 1.26

Aan de rand van het ELTA terrein kijkt Albert uit over het landschap, bijkomend van de hectiek --

HERMAN (O.S.)
U bent Plesman, toch?

Hij draait zich om en ziet Herman, die hij niet herkent --

ALBERT
Ja..?

HERMAN
U bent op de hoogte van het feit dat er Bosjewieken rondlopen op uw ELTA?

ALBERT
Hier..? Waarom zouden die hier zijn?

HERMAN
Om Fokker D.VII's te kopen.

ALBERT
Maar er zijn hier helemaal geen D.VII's.

Herman kijkt Albert met klem aan, en Albert schrikt...

1.27 **EXT. ELTA - DAG (ANYWHERE)** 1.27

Albert haast zich naar de Rode Fokker waarmee Tony arriveerde. Hij loopt haastig om het toestel heen, hopen dat hij ernaast zit.

En dan ziet hij iets...

Onder de juiste lichtval is door de verf heen het DUITSE KRUIS nog zichtbaar --

ALBERT
Vieze klootzak!

Albert rent snel terug het terrein op.

1.28 **EXT. ELTA - DAG (ANYWHERE)** 1.28

Albert vindt Tony op het ELTA terrein, waar hij met Tetta rondloopt. Hij trekt hem woedend aan zijn schouder --

ALBERT
Het is gewoon een D.VII. Je hebt gewoon een jachtvliegtuig overgeschilderd!

TONY
Rustig aan, Plesman.

ALBERT
 Wat nou als de Britten dat zien?
 Je brengt de hele ELTA in gevaar,
 gek!

TONY
 Misschien moet je even-

ALBERT
 Sodemieter op hier met die Duitse
 pestzooi!

Aan de stilte die valt merkt Albert dat er iets aan de hand is. Hij draait zich om en kijkt in de weinig geamuseerde gezichten van Wilhelmina en Prins Hendrik --

KONINGIN WILHELMINA
 De echte naam van mijn man is
 Heinrich, meneer Plesman. Wist u
 dat?

Albert weet niet wat hij moet zeggen, maakt maar een diepe buiging voor het paar --

TONY
 Als u mij wilt excuseren,
 hoogheid? Ik sta op het schema
 voor wat rondvluchten.

JAN
 Mag ik vliegen?

Albert ziet tot zijn grote schrik dat zijn jongste zoon Jan in hun midden is verschenen. Hij kijkt Fokker smekend aan maar Albert trekt hem meteen naar zich toe --

ALBERT
 Absoluut niet.

KONINGIN WILHELMINA
 Is het vliegen dan niet veilig?

ALBERT
 Veiliger dan fietsen, mevrouw...

Hij kijkt naar de glunderende Anthony Fokker. Albert kan geen kant op en laat Jan twijfelend los.

1.29 **EXT. ELTA TERREIN - VLIEGVELD - DAG**

1.29

De motor wordt gestart en Tony stijgt op, met Jan in de tweede cockpit.

Albert staat doodsbang toe te kijken. Suze komt aangesneld, zo goed en zo kwaad als het kan met haar grote buik --

SUZE
 Ik ben Jan kwijt!

Albert kijkt even naar het voorbijscheurende toestel en Suze schrikt nog meer als ze Jan ziet --

SUZE

Nee!

ALBERT

Fokker weet wat ie doet.

HET TOESTEL

zet een duikvlucht in en komt met een RRROOOAAAAR vlak over de hoofden van het publiek gescheurd. Tony heeft zijn handen los van de stuurknuppel en zwaait vrolijk.

Luid APPLAUS van de menigte, maar niet van Albert en Suze --

ALBERT

Godverdegodver...

Dan klimt het toestel verticaal omhoog. De menigte valt stil. Alberts ogen worden groot van schrik --

SUZE

Hij trekt hem over de kop!

'Een looping!' klinkt overal in het publiek, terwijl Suze haar man bang vastklampt --

ALBERT

Dat kan ie wel...

Maar hij is minstens net zo bang.

HET TOESTEL

klimt nog steeds, slaat dan over de kop en keert in een enorm tempo terug naar de aarde. GILLEN van schrik uit de menigte.

Herman, Anna en Tetta kijken gespannen toe.

Van Vlissingen en Van Aalst kijken gespannen toe.

Wilhelmina en prins Hendrik kijken gespannen toe.

Sjirinkin kijkt gespannen toe.

Suze wendt haar blik af. Albert knijpt haar hand bijna fijn.

Tony trekt het toestel weer recht, maar het duurt even en de grond komt steeds dichterbij...

RWAAAHHHH!!! -- met nog een paar meter te gaan is het toestel eindelijk weer horizontaal. Albert slaakt een zucht van opluchting. Maar hij is ook woedend.

CUT TO:

Ze zijn geland. Tony helpt de kleine Jan uit het toestel te klimmen. Jan is door dolle heen --

JAN
Ik wil nog een keer!

TONY
Ander keertje. Maar je mag die
bril houden, goed?

Jan is dolblij met de vliegbril, merkt amper dat zijn moeder hem met tranen in haar ogen optilt en wegvoert.

Albert geeft Tony een harde duw --

ALBERT
Met mijn jongen erin!?

Tony duwt Albert net zo hard terug --

TONY
Gewoon een looping.

ALBERT
Ik... je...

Albert blijft hangen achter de K, voor het eerst horen we hem stotteren. Tony kijkt hem geamuseerd aan --

TONY
Jij bent toch ook piloot? Nog
nooit een looping gedaan?

ALBERT
Natuurlijk wel!

TONY
Ik wil het je wel een keer leren
als je het aardig vraagt.

Tony wil weglopen, maar Albert houdt hem tegen --

ALBERT
Je flikkert nu op, en je neemt
die Rus met je mee.

TONY
Welke Rus..?

ALBERT
Denk je dat ik je niet door heb?
Goed hoor, dan bel ik
Buitenlandse Zaken en laat ik die
vent het land uitlazeren.

TONY
Van wie heb je dat? Bemoei
je niet met mijn zaken.

ALBERT
Wat maakt dat nou uit!? En
het zijn niet alleen jouw
zaken.

TETTA

Ga je mee naar boven?

TONY

Ik kom zo.

Anna en Tetta, allebei een beetje huiverig om Tony en Herman alleen te laten, vertrekken.

Tony blijft staren naar Herman. En Herman blijft Tony negeren, totdat hij uiteindelijk de stilte doorbreekt zonder op te kijken van zijn boek --

HERMAN

Als je me iets wil zeggen, zeg het dan.

TONY

Ik zou niet weten wat.

HERMAN

Een dankjewel lijkt me gepast.

Tony weet niet wat hij hoort. Herman legt eindelijk zijn boek neer --

TONY

Dankjewel? Sjirinkin is weg, die export kan ik wel vergeten, je hebt me miljoenen gekost!

HERMAN

Als ik niet had ingegrepen, dan had jij wat er nog over is van onze naam te grabbel gegooid.

TONY

Wat er nog over is? Dankzij mij kent de hele wereld onze naam!

HERMAN

En weet je wat de wereld denkt bij als ze 'Fokker' horen? *Moordmachines.*

Tony schrikt als hij ziet dat zijn vader geëmotioneerd raakt van dit feit. Herman kalmeert zich --

HERMAN

Maar dat kan jou niks schelen, je gaat gewoon op wereldreis. Heb je enig idee wat ik heb moeten doen om jullie veilig naar Nederland te krijgen op je Duitse paspoort? Tot aan het kabinet, tot aan de premier!

Dat is duidelijk nieuws voor Tony --

HERMAN

En weet je waarom het me gelukt is?

Tony schudt kleintjes van nee --

HERMAN

Omdat de mensen hier iets van je verwachten. Dat je iets gaat betekenen voor dit land. Voor je vaderland. Maar ik snap nu dat dat teveel gevraagd was.

Herman vertrekt en laat zijn zoon in de kamer achter.

Tony denkt een lang moment na over de woorden van zijn vader. Ze brengen hem op een idee...

Hij loopt het telefoontoestel en windt het op --

TONY

Utrecht, Maliebaan, Fentener van Vlissingen...

Tony wacht ongeduldig... Dan krijgt hij contact --

TONY

Frits, met Fokker. Ik heb een idee en daar heb ik je hulp bij nodig...

1.31 **INT. HUIS PLESMAN - NACHT**

1.31

Albert staat 's nachts bij het raam in de donkere woonkamer, de pasgeboren ALBERT JR. in zijn armen. Hij wiegt hem zachtjes heen en weer --

ALBERT

Ik wist wel dat jij een jongetje ging worden. Dat wist ik gewoon. Wat zeg je? Ja, jammer voor je moeder ja. Maar wie weet krijg je nog een zusje.

Hij brengt het jongetje naar Suze, die in het kraambed ligt dat in de kamer staat. Ze neemt Albert Jr. over. Albert komt bij haar op bed zitten --

ALBERT

Hoe voel je je?

SUZE

Als er iets gebeurd was, vandaag. Met Jan. Op dezelfde dag als...

Suze schiet bijna vol, Albert veegt het haar van haar voorhoofd --

ALBERT

Hee, niet doen.

SUZE

Je eigen zoon. Het vliegen kan
toch niet belangrijker zijn dan
je eigen kinderen?

Albert denkt even na, slikt iets weg en vertelt --

ALBERT

Een jaar of twee terug.
Conditietraining, met de
Wielrijders, op de hei. Ik had
een lekke band dus ik moest
lopen. Raakte verdwaald. In de
buurt van Nunspeet. En daar was
een kamp, voor Belgische
vluchtelingen. *Duizenden*. Mannen,
vrouwen... en kinderen...

1.32 **EXT. KINDERGRAVEN BIJ VLUCHTOORD - DAG**

1.32

We zien Albert, een paar jaar jonger, in zijn
soldatenuniform met zijn fiets aan de hand.

Hij staat in een bosrijke omgeving en staart naar een veld
vol kleine, gietijzeren grafmarkeringen, die we al twee
keer eerder zagen in flitsen. Het zijn er *honderden* --

ALBERT (V.O.)

De kinderen waren het zwakst.
Uitgeput. Hongerig. En het kamp
was zo smerig, Suus. Een open
riool, difterie, epidemiën...
Honderden kinderen liggen daar
begraven. Kinderen die naar dit
land kwamen vanwege de oorlog.

Albert loopt over het veld, tussen de anonieme markeringen
door.

1.33 **INT. HUIS PLESMAN - TERUG**

1.33

ALBERT

Als die oorlog hier was gekomen
dan hadden dat Hans en Jan kunnen
zijn die daar lagen. Daarom doe
ik dit, Suus.

Suze, geraakt door Alberts emotie, kijkt hem vragend aan --

ALBERT

Met het vliegen kunnen we de hele
wereld verbinden. Alle landen
worden buurlanden. En onze
jongens leren andere culturen
kennen, andere manieren van
leven, van denken. Dat is wat ik
wil. Want als we het goed doen,
en we elkaar beter gaan
begrijpen...

SUZE
Geen oorlog meer.

ALBERT
Nooit meer.

Suze pakt Alberts hand en drukt er een kus op, trekt hem bij haar op het bed.

1.34 INT. KANTOOR KLM - VERGADERZAAL - DAG

1.34

Een aantal mannen tekent het oprichtingsdocument van de KLM. We herkennen Van Vlissingen, Van Aalst, Fuld en nog meer geldschieters van de ELTA. Ook Trip is hier aanwezig.

Ze poseren voor een fotograaf. FLITS! We zien Neeltje Langenberg rondgaan met drankjes, Guilonard pakt er eentje van haar dienblad --

VAN VLISSINGEN
En ook nog eentje met de nieuwe
administrateur.

Albert Plesman, die terzijde stond met Suze, loopt zenuwachtig naar de mannen toe. Suze houdt hem tegen --

SUZE
Geen directeur?

ALBERT
Ik moet ergens beginnen, toch?

Hij loopt naar de mannen en gaat bij hen staan. Van Aalst geeft Albert nog een vuile blik. FLITS!

CUT TO:

Later. De aanwezigen staan in groepjes met elkaar te praten. Albert staat bij Van Vlissingen en Van Aalst --

ALBERT
Ik voel het meeste voor de
Engelse kisten. Betrouwbaar,
veilig. Maar die Fransen mogen er
ook zijn. In Soesterberg vlogen
we altijd met Farmans.

VAN AALST
Waar heb je het over? We hebben
net de *Nederlandse*
luchtvaartmaatschappij opgericht,
dan moeten we dus vliegen met
Nederlandse kisten.

ALBERT
Koolhoven? Ik weet niet of onze
piloten daar blij mee zijn.
Diarree...

Van Aalst snapt het niet en Van Vlissingen neemt het over --

VAN VLISSINGEN

Nee, niet Koolhoven. De KLM gaat
in zee met... Oh, kijk daar heb
je hem.

Albert ziet tot zijn schrik dat Fokker binnen komt lopen.
Hij schudt handen, slaat op schouders.

Van Vlissingen en Trip lopen naar hem toe, hebben een klein
onderonsje met hem --

ALBERT

Bedankt voor de hulp met m'n
export, heren.

TRIP

Als u zorgt dat de KLM op de Oost
vliegt, doet de overheid niet
moeilijk als u wat geld verdient
aan die heidenen.

Trip loopt verder, Van Vlissingen voert Tony met zich mee --

TONY

Ik neem aan dat je iets terug wil
voor je bemiddeling?

VAN VLISSINGEN

Daar komen we vast wel uit.

Dan komt Tony bij Albert, hij steekt zijn hand uit --

TONY

Dus wij gaan samenwerken.

Albert kijkt om zich heen, gelooft zijn oren niet. Maar Van
Vlissingen knikt hem streng toe. Na een lang moment schudt
Albert eindelijk Tony's hand --

TONY

Op de toekomst dan maar.

ALBERT

Ja. Op de toekomst.

De fotograaf mikt zijn toestel. Albert en Tony kijken
allebei de lens in. FLITS!

-- EINDE AFLEVERING 1 --